

Chapter

14

อำนาจหน้าที่ ข้อจำกัด และความรับผิดชอบของ คณะกรรมการทรัพย์สินตามกฎหมาย ว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994: ศึกษาเปรียบเทียบกับเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตาม พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483*

The Authority Restrictions and Responsibility
of Control Property Committee in Law on Bankruptcy
of Enterprises 1994: Comparative Study on Official
Receivers in Bankruptcy Act Buddhist Era 2483

พรทิพย์ ดวงสวรรค์**

ชลอ ว่องวัฒนาภิกุล***

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ. 2557 มีคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ดังนี้ ศาสตราจารย์ ไชยยศ เหมะรัชตะ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร. ชลอ ว่องวัฒนาภิกุล อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ณกรณ์ กุลพิโมกษ์ และรองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

** นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

*** รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์อาวุโส มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ >>>>

จากการศึกษาพบว่า กฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ของ สปป.ลาว ที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ ข้อจำกัด และความรับผิดชอบของคณะกรรมการทรัพย์สินยังมีความไม่ชัดเจน เช่น สถานภาพทางกฎหมายว่าใครเป็นคณะกรรมการทรัพย์สินที่ถูกต้องตามกฎหมายที่แท้จริง เพราะว่ากฎหมายมิได้มีการกำหนดไว้ แต่ในทางปฏิบัติตัวจริงแล้ว มีแต่ศาลเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการทรัพย์สินขึ้นเอง โดยไม่มีกฎหมายข้อใด กำหนดไว้และการทำหน้าที่รวบรวมทรัพย์สิน และความรับผิดชอบของคณะกรรมการทรัพย์สินก็มีจำกัด ทำให้คณะกรรมการทรัพย์สินไม่สามารถรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ได้อย่างเต็มที่ และส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพย์สินไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเจ้าหนี้และลูกหนี้เท่าที่ควร ในขณะที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ของประเทศไทย ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจหน้าที่ที่หลากหลาย และเฉพาะเจาะจงอย่างชัดเจน เช่น ที่มาและสถานะทางกฎหมาย การติดตามรวบรวมทรัพย์สิน ข้อจำกัด และความรับผิดชอบ เป็นต้น ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทย มีความสะดวก และสามารถรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เห็นควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ของ สปป.ลาว โดยให้มีการบัญญัติถึงที่มา และสถานะทางกฎหมาย อำนาจหน้าที่ ข้อจำกัด และความรับผิดชอบของคณะกรรมการทรัพย์สินให้มีความชัดเจน ดังเช่น เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ของประเทศไทย อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของคณะกรรมการทรัพย์สินใน สปป.ลาว มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ล้มละลาย/ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์/ คณะกรรมการทรัพย์สิน/ สปป.ลาว

Abstract >>>>

From the result of study, Law on Bankruptcy of Enterprises 1994 of Lao PDR concerning authority, restriction and responsibility of Control Property Committee provide vague, unclear scope of authorities. For example, legal status and sources, seizure of properties, restriction and responsibility etc. The Control Property Committee did not seize the debtor property to satisfy the obligation that the debtor responsible to pay every creditor in full, making the process unbeneficial to both creditor and debtors. By comparing to Bankruptcy Act B.E. 2483 of Thailand, the law has provided Official Receivers varies but distinct authorities. For example, legal status and sources, seizure of property, restriction and responsibility etc. Thus, this gives Thailand Official Receivers convenience and efficiency in debtor properties seizure.

As follows, Law on Bankruptcy of Enterprises 1994 of Lao PDR should be amended in order to provide the clear coverage of authorities including legal status and sources, seizure of properties, restriction and responsibility of Control Property Committee as the authorities given to Official Receivers in Bankruptcy Act B.E. 2483 of Thailand. This will enhance the Control Property Committee capability under the Lao PDR law.

Keywords: Bankruptcy/ Official Receivers/ Control Property Committee/ Lao PDR

บทนำ >>>>

นับตั้งแต่ สปป. ลาว ได้เปลี่ยนแปลงการปกครองในปี ค.ศ. 1975 สปป.ลาว ได้มุ่งแก้ไขปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจภายใน และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานของประเทศเป็นสำคัญ เช่น ปรับปรุงการคมนาคมขนส่ง ไฟฟ้าและน้ำประปา เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้อยู่ดีกินดีมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้มีการออกรัฐบัญญัติของประธานประเทศ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนประเทศ และแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจภายในหลายฉบับเพื่อให้กลับเข้าสู่สภาวะปกติอย่างรวดเร็วที่สุด ในวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1991 สปป.ลาว ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญอย่างเป็นทางการ ทำให้มีการยกระดับงานด้านการคุ้มครองรัฐ คุ้มครองสังคมและพลเมืองมากยิ่งขึ้น มีการตรากฎหมายเพื่อพัฒนาการทางด้านกฎหมายที่ละชั้น จนในที่สุด สปป.ลาว ได้มีการเปิดประเทศ รับการลงทุนจากต่างประเทศ ทำให้เกิดการปฏิรูประบบเศรษฐกิจภายในประเทศมาเป็นการดำเนินทางเศรษฐกิจแบบเสรี เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก

รัฐบาลแห่ง สปป.ลาว ได้ปรับปรุงคำสั่งของสำนักงานนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการแก้ไขข้อขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจ ค.ศ. 1976 มาบังคับใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจที่มีความเจริญเติบโต และเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น ด้วยผลของสภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้รัฐบาลแห่ง สปป.ลาว พยายามตรากฎหมายออกมาบังคับใช้ โดยมีการตรากฎหมายว่าด้วยข้อผูกพันในสัญญา ค.ศ. 1990 เพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจและรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น ต่อมาในปี ค.ศ. 1994 ได้มีการตรากฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ขึ้น อันเป็นกฎหมายอีกฉบับหนึ่งที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจภาพรวมของประเทศโดยตรงภายหลังจากที่รัฐบาลได้เปิดประเทศสู่สากล และยังเป็นกฎหมายฉบับแรกในการบังคับใช้กับวิสาหกิจในการล้มละลายโดยตรงด้วยเช่นกัน อันเป็นการปกป้องประโยชน์ของเจ้าหนี้

วิสาหกิจลูกหนี้ และของรัฐ ตลอดจนรักษาความเป็นระเบียบของการดำเนินธุรกิจและส่งเสริมการลงทุน

อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลาของการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ยังไม่มีการแก้ไขปรับปรุงแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการทรัพย์สิน ที่บัญญัติไว้อย่างไม่ชัดเจน กล่าวคือ กฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 มิได้มีการบัญญัติบทนิยามของคณะกรรมการทรัพย์สินไว้ ทำให้เกิดความสับสนในทางปฏิบัติว่าผู้ใดคือคณะกรรมการทรัพย์สินผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่ รวมตลอดทั้งมิได้มีการบัญญัติรับรองสถานะทางกฎหมายของคณะกรรมการทรัพย์สินไว้ด้วย จึงทำให้เมื่อคณะกรรมการทรัพย์สินที่ได้รับการแต่งตั้งจากศาลเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะมีสถานะเป็นข้าราชการหรือเจ้าพนักงานศาล ซึ่งกฎหมายดังกล่าวก็หาได้บัญญัติไว้ไม่

นอกจากนี้ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพย์สินโดยทั่วไปตามมาตรา 18 และอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายตามมาตรา 20 ก็มีจำกัด ทำให้ขาดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการเรียกประชุมเจ้าหนี้ทั้งหลายเพื่อร่วมกันตกลงในเรื่องทรัพย์สินและกิจการใด ๆ ของวิสาหกิจลูกหนี้ที่ยังดำเนินการอยู่นั้น ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเจ้าหนี้และกองทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้ ซึ่งข้อจำกัดดังกล่าวนี้ส่งผลให้การใช้อำนาจโดยทั่วไปของคณะกรรมการทรัพย์สินในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ทั้งหลายด้วย ในขณะที่ประเทศไทยได้มีการบัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ซึ่งได้มีการบัญญัติไว้อย่างละเอียดและชัดเจน เริ่มตั้งแต่คำนิยามที่ได้มีการให้ความหมายไว้เป็นการเฉพาะ พร้อมทั้งระบุถึงสถานะทางกฎหมายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินไว้ด้วย นอกจากนี้ยังได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินมีอำนาจหน้าที่เข้าควบคุมและรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ และยังให้

อำนาจในการดำเนินคดีความหรือว่าจ้างทนายความให้ดำเนินคดีแทนลูกหนี้ ผู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้วได้ เป็นต้น นับได้ว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้มีการบัญญัติไว้อย่างละเอียดและครบถ้วน จึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบ เพื่อนำบทเรียนที่ดีที่ได้จากการศึกษาวิจัยนี้ มาทำการแก้ไขปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะควบคุมทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ให้มีความเหมาะสมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย >>>>

บทความนี้ศึกษาวิเคราะห์โดยใช้วิธีวิจัยทางเอกสาร (Documentary Research) โดยอาศัยการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายในอดีตถึงปัจจุบัน รวมทั้งศึกษาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เช่น หนังสือ วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ และข้อมูลต่าง ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลมาประกอบการศึกษาวิเคราะห์ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษานี้

ผลการศึกษา >>>>

จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทย และคณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว พบว่า คณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว มีอำนาจหน้าที่ ข้อจำกัด และความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่ยังไม่ชัดเจน ซึ่งในบทความนี้จะได้นำเสนอเฉพาะประเด็นของที่มาและสถานะทางกฎหมาย อำนาจหน้าที่โดยทั่วไป และความรับผิดชอบของคณะควบคุมทรัพย์สิน โดยสามารถแยกพิจารณาได้ดังนี้

ที่มาและสถานะทางกฎหมายของคณะควบคุมทรัพย์สิน

คณะควบคุมทรัพย์สินคือใครนั้น ในกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ไม่มีบทวิเคราะห์ศัพท์ไว้โดยเฉพาะเจาะจงถึงความหมายของคณะควบคุมทรัพย์สิน มีเพียงแต่มาตรา 15 ที่ได้บัญญัติถึงองค์ประกอบ

ของคณะกรรมการทรัพย์สินที่ประกอบด้วยบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อมาจากบรรดากระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมในการพิจารณาคดีล้มละลายเท่านั้น

ศาลมีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการทรัพย์สินภายหลังที่การไกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ไม่สำเร็จ ศาลจะแต่งตั้งคณะกรรมการทรัพย์สินขึ้น

ในทางปฏิบัติเมื่อศาลได้ทำการไกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ไม่สำเร็จ ศาลจะต้องทำหนังสือถึงสำนักงานหรือองค์การหรือกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอให้ส่งพนักงานหรือตัวแทนจำนวนหนึ่งคน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เมื่อสำนักงานหรือองค์การหรือกระทรวงที่เกี่ยวข้องได้รับหนังสือแล้ว ก็จะแต่งตั้งพนักงานวิชาการที่เชี่ยวชาญมาเป็นตัวแทนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการทรัพย์สิน เมื่อศาลได้รับรายชื่อของตัวแทนจนครบถ้วนแล้ว ศาลจะทำการแต่งตั้งคณะกรรมการทรัพย์สินขึ้นตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 15 ที่ว่า “คณะกรรมการทรัพย์สิน ประกอบด้วย

1. พนักงานวิชาการของศาลจังหวัด (แขวง) หนึ่งท่านเป็นหัวหน้า
2. ตัวแทนเจ้าหนี้
3. ตัวแทนของวิสาหกิจลูกหนี้
4. ตัวแทนของสหภาพแรงงานจังหวัดหรือเทศบาล
5. ตัวแทนลูกจ้างของวิสาหกิจลูกหนี้
6. พนักงานวิชาการขององค์การการเงิน”

ผู้เขียนเห็นว่า คณะกรรมการทรัพย์สินนั้นประกอบไปด้วยบุคคลหลากหลายอาชีพที่แตกต่างกัน โดยศาลมีอำนาจแต่งตั้งหรือถอดถอนคณะกรรมการทรัพย์สินภายหลังที่การไกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ไม่สำเร็จ ศาลจะแต่งตั้งคณะกรรมการทรัพย์สินขึ้น ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 13 วรรคสองว่า “ในกรณีไม่สามารถไกล่เกลี่ยกันได้ หรือไม่สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัติของการไกล่เกลี่ยได้ ศาลก็จะตกลงกำหนดเวลาให้หยุดการชำระหนี้สิน และแต่งตั้งศาลเพื่อ

พิจารณาตัดสินการล้มละลายของวิสาหกิจที่ถูกฟ้องและแต่งตั้งคณะควบคุมทรัพย์สิน”

ในทางปฏิบัติ เมื่อศาลได้ทำการไกล่เกลี่ยระหว่างเจ้าหนี้และลูกหนี้ไม่สำเร็จ ศาลจะต้องทำหนังสือถึงสำนักงาน องค์กร หรือกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอให้ส่งพนักงานหรือตัวแทนจำนวนหนึ่งคน เข้าร่วมเป็นคณะควบคุมทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เมื่อสำนักงาน องค์กร หรือกระทรวงที่เกี่ยวข้องได้รับหนังสือแล้วก็จะแต่งตั้งพนักงานวิชาการที่เชี่ยวชาญมาเป็นตัวแทนเข้าร่วมเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เมื่อศาลได้รับรายชื่อของตัวแทนจนครบถ้วนแล้ว ศาลจะทำการแต่งตั้งคณะควบคุมทรัพย์สินขึ้นตามมาตรา 13 ดังกล่าว

ผู้เขียนเห็นว่า ด้วยความหลากหลายอาชีพของบุคคลในคณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว ทำให้เกิดเป็นปัญหาในการจัดการทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้ที่อยู่ในกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากคณะควบคุมทรัพย์สินบางรายมีฐานะเป็นเจ้าหนี้มีประกันของลูกหนี้ด้วย เช่น ตัวแทนเจ้าหนี้ ตัวแทนลูกจ้างของวิสาหกิจลูกหนี้ เป็นต้น ทำให้ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ในชั้นพิจารณาของศาลนี้ มิได้ถูกจัดการอย่างเป็นธรรมเพื่อประโยชน์แก่ลูกหนี้เท่าใดนัก เนื่องจากคณะควบคุมทรัพย์สินตามมาตรา 15 นี้ มิได้มีลักษณะเป็นคนกลางที่จะคอยควบคุมทรัพย์สินของลูกหนี้ เพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้และลูกหนี้ทั้งสองฝ่าย เมื่อมีตัวแทนเจ้าหนี้ และตัวแทนกรรมการของวิสาหกิจลูกหนี้เข้ามาเป็นคณะควบคุมทรัพย์สินด้วยนั้น ทั้งสองย่อมต้องจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองเป็นสำคัญ เช่นนี้แล้วยิ่งเป็นการซ้ำเติมลูกหนี้ให้ต้องล้มละลายเร็วขึ้น เนื่องจากเจ้าหนี้ทั้งหลายต่างก็ต้องการที่จะได้รับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินที่มีของลูกหนี้ด้วยกันทั้งสิ้น จึงทำให้ลูกหนี้ที่ไม่ต้องล้มละลายต้องกลายเป็นบุคคลล้มละลายอย่างรวดเร็วโดยผลของการจัดการทรัพย์สินของคณะควบคุมทรัพย์สิน

ในขณะที่ที่มาและสถานะทางกฎหมายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 6 ได้ให้นิยามของ คำว่า “เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หมายความว่าตลอดถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมาย จากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้ปฏิบัติการแทน” ส่วนมาตรา 139 ได้ให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้แต่งตั้งและถอดถอนเจ้าพนักงานพิทักษ์ ทรัพย์

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เป็นข้าราชการสังกัดกรมบังคับคดี กระทรวง ยุติธรรม ทำหน้าที่ในคดีล้มละลายตามที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาดูในกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เริ่มต้นมีอำนาจหน้าที่จัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลาย ให้ดำเนินไปตามคำสั่งศาล และตามกฎหมายล้มละลาย นับแต่เวลาที่ศาลมี คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวลูกหนี้ หรือถ้าไม่มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว ก็เริ่มนับแต่เวลาที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเป็นต้นไป จนกว่าคดีจะสิ้นสุด

การพิทักษ์ทรัพย์ลูกหนี้ชั่วคราว หมายความว่า ก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์จะยื่นคำขอฝ่ายเดียว โดยทำเป็น คำร้องขอให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ชั่วคราวก็ได้ เมื่อศาลได้รับคำร้องขอนี้แล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนต่อไปโดยทันที ถ้าศาลเห็นว่าคดีมีมูล ก็ให้สั่งพิทักษ์ทรัพย์ ของลูกหนี้ชั่วคราว แต่ก่อนจะสั่งตั้งว่านี้ จะให้เจ้าหนี้ผู้เป็นโจทก์ให้ประกัน ค่าเสียหายของลูกหนี้ตามจำนวนที่เห็นสมควรก็ได้

การพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด

อนึ่ง คำว่า “พิทักษ์ทรัพย์” เป็นคำรวม หมายถึง พิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว และพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด กล่าวโดยหลักแล้ว “พิทักษ์ทรัพย์” หมายความว่า การควบคุมกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตาม คำสั่งศาล ส่วนลูกหนี้นั้นหมดอำนาจที่จะจัดการทรัพย์สินได้ด้วยตนเอง (ขจร หะวานนท์, 2543, หน้า 61) ซึ่งคำว่า “คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว” มีผลต่อ ลูกหนี้คล้ายกับคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด กล่าวคือ ลูกหนี้หมดอำนาจจัดการ

กิจการและทรัพย์สินของตน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวที่มีอำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้และมีอำนาจยึดอายัด ตลอดจนรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ รวมทั้งมีอำนาจฟ้องร้องและต่อสู้คดีเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้แทนลูกหนี้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 19 มาตรา 22 และมาตรา 24 ข้อแตกต่างที่สำคัญระหว่างพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวกับพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดก็คือ ในชั้นพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวเจ้าหนี้ยังไม่มีสิทธิยื่นคำขอรับชำระหนี้ (ประดิษฐ์ เอกมณี, 2555, หน้า 169)

ตามมาตรา 139 ดังกล่าว รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คำว่า “รัฐมนตรี” ในที่นี้หมายถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เพราะเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 5 การแต่งตั้งนั้นกฎหมายเปิดช่องให้รัฐมนตรีแต่งตั้งให้บุคคลใดก็ได้เป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ โดยไม่บังคับว่าบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งนั้นจะต้องเป็นข้าราชการ และอาจจะแต่งตั้งเป็นการเฉพาะตัวก็ได้ เช่น ตั้งให้นายแดงเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หรือจะแต่งตั้งโดยตำแหน่งหน้าที่ก็ได้ เช่น ตั้งให้อธิบดีกรมบังคับคดีเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยตำแหน่งก็ได้ และถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มอบหมายให้บุคคลใดทำหน้าที่แทนตน บุคคลนั้นก็จะ เป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยมีทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันไป (ชลอ ว่องวัฒนาภิกุล, ม.ป.ป., หน้า 337-338)

การแต่งตั้งและถอดถอนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กฎหมายระบุให้มีการโฆษณาในราชกิจจานุเบกษา (พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483, มาตรา 139 วรรคสอง) เพื่อให้ประชาชนทั้งหลายได้ทราบทั่วกัน

จะเห็นได้ว่า ที่มาและสถานะทางกฎหมายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทย มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจน มีความเข้าใจง่ายไม่สับสนกับเจ้าพนักงานอื่น ๆ มีความเป็นเอกเทศแต่ผู้เดียวในการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งหลายของลูกหนี้เมื่อถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้วตามที่

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 บัญญัติไว้ การที่ประเทศไทย ได้บัญญัติให้ในคดีล้มละลาย มีเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำหน้าที่แต่ผู้เดียว เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ นั้น ก็เพื่อต้องการให้มีคนกลางในการจัดการ ทรัพย์สินของลูกหนี้เพื่อประโยชน์และเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ และเพื่อตัวลูกหนี้เองที่จะทำให้การชำระหนี้ดำเนินไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 จึงได้บัญญัติเกี่ยวกับที่มา และสถานะทางกฎหมายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อประโยชน์ดังกล่าว

ตรงกันข้าม คณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว หาได้มีลักษณะ ดังกล่าวไม่ คงมีวาระการทำหน้าที่เพียงชั่วระยะเวลาของการพิจารณาคดีใน ศาล จนถึงเวลาที่ศาลได้มีคำพิพากษาแล้วเท่านั้น ทำให้การดำเนินการจัดการ ทรัพย์สินของลูกหนี้ขาดตอนไปไม่ต่อเนื่องกัน ส่งผลให้การจัดการทรัพย์สินของ ลูกหนี้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ดังนั้น จึงเห็นควรให้ สปป.ลาว ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วย การล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 โดยให้มีการบัญญัติครอบคลุมถึง คำนายาม ที่มา และสถานภาพทางกฎหมายของคณะควบคุมทรัพย์สิน เพื่อให้ คณะควบคุมทรัพย์สินมีที่มาและสถานภาพทางกฎหมายที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งกฎหมายล้มละลายในการรวบรวม ทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลายเพื่อชำระให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้เช่น ประเทศไทย ที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้บัญญัติ คำนายาม ที่มา และสถานภาพทางกฎหมายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไว้ โดยเฉพาะและชัดเจน ซึ่งมีความสะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติงานของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

อำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของคณะกรรมการทรัพย์สิน

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพย์สินนั้นได้เริ่มมีขึ้น นับตั้งแต่เมื่อศาลได้ตกลงกำหนดเวลาให้วิสาหกิจลูกหนี้หยุดการชำระหนี้สิน เพื่อศาลจะได้แต่งตั้งองค์คณะผู้พิพากษาขึ้นทำหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินคดี พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการทรัพย์สินขึ้นตามมาตรา 13 กล่าวคือ คณะกรรมการทรัพย์สินนี้เริ่มเข้ามามีบทบาทในช่วงของการพิจารณาคดีเป็นต้นไป จนกว่าศาลจะได้ตัดสินชี้ขาดว่าลูกหนี้เป็นบุคคลล้มละลาย โดยที่อำนาจหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ โดยคณะกรรมการทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ตามมาตรา 18 ได้แก่

1. ทำบัญชีจำนวนทรัพย์สินทั้งหมดของวิสาหกิจลูกหนี้
2. ตรวจสอบและควบคุมทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้ ในกรณีจำเป็นก็มีสิทธิเสนอให้ศาลใช้มาตรการอันจำเป็นและเร่งด่วนชั่วคราว เพื่อรักษาทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้

3. ทำบัญชีรายชื่อเจ้าหนี้และจำนวนหนี้ที่ต้องส่งให้เจ้าหนี้

4. ประกาศแจ้งเกี่ยวกับการควบคุมทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้ให้มวลชนทราบ พร้อมทั้งกำหนด วัน เวลา ให้เจ้าหนี้อ่างสิทธิขอรับชำระหนี้

และมาตรา 20 ได้บัญญัติสิทธิและหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินเกี่ยวกับการเรียกประชุมเจ้าหนี้ ดังนี้

“ที่ประชุมเจ้าหนี้ จะเรียกประชุมโดยคณะกรรมการทรัพย์สิน หรือตามการเสนอของเจ้าหนี้ซึ่งเป็นตัวแทน 1/4 ของจำนวนเจ้าหนี้ทั้งหมด

กำหนดการพร้อมวาระการประชุม ต้องส่งให้ผู้ที่จะเข้าร่วมประชุมอย่างช้า 3 วันก่อนวันเปิดประชุม

ที่ประชุมเจ้าหนี้จะเปิดได้ก็ต่อเมื่อมีเจ้าหนี้เข้าร่วมประชุมมากกว่าครึ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นตัวแทนอย่างน้อย 2/3 ของจำนวนเจ้าหนี้ทั้งหมด”

ในส่วนของวาระของคณะกรรมการทรัพย์สินนั้น คณะกรรมการทรัพย์สินจะทำหน้าที่ในคดีล้มละลายไปจนถึงศาลพิพากษาคดีล้มละลาย และหลังจากศาลได้มีคำพิพากษาแล้วคณะกรรมการทรัพย์สินก็หมดวาระไป และศาลก็จะแต่งตั้ง

คณะชำระสะสางขึ้น เพื่อให้ทำหน้าที่บังคับคดีของบุคคลล้มละลายให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล

จะเห็นได้ว่าอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของคณะควบคุมทรัพย์สินตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ของ สปป.ลาว มีอยู่เพียงเล็กน้อยและโดยเฉพาะอำนาจอย่างเต็มที่ตามมาตรา 18 และมาตรา 20 เท่านั้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นอำนาจที่ยังไม่มีความชัดเจนและครอบคลุมต่อการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างเต็มจำนวนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ไม่มีอำนาจออกหมายเรียกบุคคลเพื่อให้ส่งทรัพย์สินที่สงสัยหรือได้ความว่าเป็นของลูกหนี้ ไม่มีอำนาจในการเข้าว่าคดีแทนลูกหนี้ ในกรณีที่ลูกหนี้ได้เป็นโจทก์หรือจำเลยในคดีอื่น ๆ ที่ค้างอยู่ในศาล ไม่มีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญา จึงทำให้คณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว ไม่สามารถรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างครบถ้วน ส่งผลเสียต่อเจ้าหนี้ทั้งหลายได้

ในขณะที่อำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทย โดยหลัก ๆ แล้วเป็นไปตามมาตรา 22 ซึ่งถือเป็นแม่บทแห่งอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ กล่าวคือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เริ่มต้นมีอำนาจหน้าที่จัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลายให้ดำเนินไปตามคำสั่งศาล และตามกฎหมายล้มละลาย นับแต่เวลาที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราวลูกหนี้หรือถ้าไม่มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ชั่วคราว ก็เริ่มนับแต่เวลาที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเป็นต้นไปจนกว่าคดีจะสิ้นสุด ซึ่งอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามมาตรา 22 มีดังนี้

1. จัดการและจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือกระทำการที่จำเป็นเพื่อให้กิจการของลูกหนี้ที่ค้างอยู่เสร็จสิ้นไป
2. เก็บรวบรวมและรับเงิน หรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้ หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น
3. ประนีประนอมยอมความ หรือฟ้องร้อง หรือต่อสู้คดีใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้

จะเห็นได้ว่า อำนาจหน้าที่โดยทั่วไปของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น มิได้มีอยู่อย่างไม่มีข้อจำกัด เพราะพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 มาตรา 142 ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจดำเนินการได้เฉพาะ (1) รายงานข้อความเกี่ยวกับกิจการ ทรัพย์สิน หรือความประพฤติของลูกหนี้ ที่ศาลต้องการ และ (2) ช่วยซักถามลูกหนี้หรือบุคคลอื่นในการที่ศาลดำเนินการกระบวนการพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้ และในมาตรา 143 ก็ได้บัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอให้ศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับการใด ๆ ที่เป็นปัญหาได้ หมายความว่า เฉพาะแต่กิจการใด ๆ ที่เป็นปัญหาเท่านั้นที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจขอต่อศาลเพื่อให้สั่งอย่างใด ๆ ได้ ส่วนในกิจการอื่นที่เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะเจาะจงแล้ว เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมต้องปฏิบัติตามบทบัญญัตินั้น ๆ อย่างเคร่งครัด เพื่อให้การจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลาย ในอันที่จะทำให้การชำระหนี้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว

เมื่อได้ศึกษาอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทย แล้ว ผู้เขียนพบว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้มีการบัญญัติอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไว้อย่างชัดเจน ทำให้การปฏิบัติงานไม่เกิดความสับสนและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก ในขณะที่อำนาจหน้าที่ของคณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว มิได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนนัก มีเพียงบทบัญญัติในมาตรา 18 และมาตรา 20 เท่านั้น แต่บทบัญญัติทั้งสองมาตรานี้ก็ได้บัญญัติไว้อย่างละเอียดพอที่จะให้คณะควบคุมทรัพย์สินสามารถปฏิบัติการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากนัก เช่น ไม่มีอำนาจออกหมายเรียกบุคคลเพื่อให้ส่งทรัพย์สินที่สงสัยหรือได้ความว่าเป็นของลูกหนี้ ไม่มีอำนาจเข้าว่าคดีแทนลูกหนี้ ในกรณีที่ลูกหนี้ได้เป็นโจทก์หรือจำเลยในคดีอื่น ๆ ที่ค้างอยู่ในศาล เป็นต้น จึงทำให้คณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว ไม่สามารถรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ได้อย่างครบถ้วน ส่งผลเสียหายต่อเจ้าหนี้ทั้งหลายได้ ดังนี้ จึงเห็นสมควรให้มีการดำเนินการปรับปรุง

แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 โดยให้มีการบัญญัติกฎหมายเปิดกว้างให้คณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว มีอำนาจหน้าที่มากกว่าที่มีอยู่ในมาตรา 18 และมาตรา 20 เช่น มีอำนาจว่ากล่าวคดีอื่น ๆ ต่อไปของลูกหนี้ผู้เข้าสู่กระบวนการล้มละลาย มีอำนาจรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้ หรือลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น เป็นต้น ดังเช่นที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ของประเทศไทย ได้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวแก่คณะควบคุมทรัพย์สิน เช่นนี้แล้ว ย่อมทำให้คณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว สามารถติดตามรวบรวมทรัพย์สินหนี้สินทั้งหลายของลูกหนี้ได้ดียิ่งขึ้น

ความรับผิดชอบของคณะควบคุมทรัพย์สิน

ตามกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ได้บัญญัติให้คณะควบคุมทรัพย์สินมีอำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ตามมาตรา 16 และมาตรา 18 เพื่อรวบรวมทรัพย์สินทั้งหลายของวิสาหกิจลูกหนี้ให้ได้มากที่สุด เพื่อแบ่งชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายเมื่อศาลได้พิพากษาให้วิสาหกิจล้มละลาย ซึ่งในการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะควบคุมทรัพย์สินนั้นในบางครั้ง อาจจัดการไปในทางที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อกองทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้และส่งผลถึงเจ้าหนี้ทั้งหลายของวิสาหกิจลูกหนี้ด้วย กฎหมายจึงได้บัญญัติถึงความรับผิดชอบของคณะควบคุมทรัพย์สินไว้ด้วย โดยมาตรา 18 วรรคสอง บัญญัติว่า “คณะควบคุมทรัพย์สินต้องรับผิดชอบต่อศาลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน” ซึ่งมีความไม่ชัดเจนเป็นอย่างยิ่งที่จะให้คณะควบคุมทรัพย์สินต้องรับผิดชอบในการกระทำของตน ประกอบกับการจะลงโทษผู้ใดได้นั้นกฎหมายต้องบัญญัติโทษไว้อย่างชัดเจนด้วย เช่นนี้ การที่กฎหมายมิได้มีบทกำหนดโทษให้คณะควบคุมทรัพย์สินต้องรับผิดชอบอย่างใด ๆ ในกรณีที่ได้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ไปในทางที่เสียหาย หรือจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ไปในทางที่เป็นโทษแก่เจ้าหนี้ ส่งผลให้คณะควบคุมทรัพย์สินไม่ต้องใช้ความระมัดระวังในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้แต่อย่างใด มีเพียงบทบัญญัติที่ให้คณะควบคุมทรัพย์สินต้องรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานต่อศาลเท่านั้น ตามมาตรา 18 วรรคสอง

ดังกล่าว ซึ่งในเรื่องนี้พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ของประเทศไทย ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้องจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ด้วยความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากในมาตรา 151* ได้บัญญัติให้ศาลเป็นผู้สอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และศาลยังมีอำนาจที่จะสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์กระทำหรืองดเว้นการกระทำก็ได้ ตามมาตรานี้ศาลเป็นหน่วยงานดูแลที่สอดส่องกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ตัวอย่างเช่น เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายไม่ชอบ ศาลมีอำนาจสั่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปฏิบัติให้ถูกต้องเพื่อให้เกิดความเป็นท่าแก่เจ้าหนี้ทุกฝ่าย นับได้ว่าเป็นการประกันการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โดยศาลต่อลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายในอันที่จะบังคับให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเรียบร้อยเป็นธรรมแก่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายนั้น นอกจากนี้มาตรา 147** ยังได้บัญญัติหลักประกันของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ต้องรับผิดชอบส่วนตัวเว้นแต่จะได้กระทำโดยเจตนาร้ายหรือโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 152*** ในกรณีที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ด้วยเจตนาร้ายหรือด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ศาลอาจสั่งให้ต้องรับผิดชอบส่วนตัวได้ตามที่ศาลเห็นสมควร ถือได้ว่าเป็นบทบัญญัติที่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ต้อง

* พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483, มาตรา 151 บัญญัติว่า “ศาลต้องสอดส่องให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ปฏิบัติหน้าที่โดยเรียบร้อย เพื่อการนี้ให้มีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำค่าชี้แจงในเรื่องบัญชีหรือเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดีล้มละลายหรือจะสั่งให้กระทำหรือละเว้นกระทำการตามที่เห็นสมควรได้”

** พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483, มาตรา 147 บัญญัติว่า “ในการปฏิบัติกรตามหน้าที่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ต้องรับผิดชอบส่วนตัว เว้นแต่จะได้กระทำโดยเจตนาร้ายหรือโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง”

*** มาตรา 152 บัญญัติว่า “ถ้าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นแก่กองทรัพย์สินในคดีล้มละลายโดยเจตนาร้ายหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ชดใช้ค่าเสียหายเป็นส่วนตัวตามที่เห็นสมควรได้”

ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและด้วยความระมัดระวังยิ่ง เนื่องจากเป็น บทบัญญัติที่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ลูกหนี้ใน กรณีที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นด้วยเจตนาร้ายหรือด้วยความประมาท เลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงนับได้ว่าเป็นบทกำหนดโทษของเจ้าพนักงานพิทักษ์ ทรัพย์ของประเทศไทย ที่ สปป.ลาว ต้องนำมาเป็นแบบอย่างในการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ด้วยการให้มี บทบัญญัติกำหนดโทษของคณะควบคุมทรัพย์สินให้มีความชัดเจนและรัดกุม มากยิ่งขึ้น จะทำให้คณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว มีการปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความสุจริตและด้วยความระมัดระวัง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่เจ้าหนี้ และลูกหนี้ในคดีล้มละลายมากยิ่งขึ้น

ส่วนกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 มาตรา 50 ที่บัญญัติว่า “คณะควบคุมทรัพย์สินหรือคณะชำระสะสาง หากได้กระทำให้ ความผิดในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ของตน ศาลมีสิทธิปลดคณะควบคุม ทรัพย์สินหรือคณะชำระสะสางผู้หนึ่งผู้ใดหรือทั้งหมดก็ได้ หากศาลเห็นว่าผู้นั้น มีความผิดในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่การงานของตน หลังจากนั้นศาลจะ พิจารณาพิพากษาให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบต่อค่าเสียหายที่เกิดขึ้น แล้วแต่งตั้ง คณะควบคุมทรัพย์สินหรือคณะชำระสะสางใหม่ขึ้นแทน

ในกรณีคณะควบคุมทรัพย์สินหรือคณะชำระสะสางกระทำความผิด อย่างร้ายแรงจะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย”

จะเห็นได้ว่า คำว่า “การกระทำความผิด” นั้น จะมีความหมายไปใน ทางแพ่งหรือทางอาญาก็ไม่อาจทราบได้ เนื่องจากในกฎหมายว่าด้วยการ ล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 มิได้มีบทบัญญัติมาตราใดบัญญัติ “ห้าม” มิให้คณะควบคุมทรัพย์สินกระทำการอย่างใด ๆ ไว้ มีแต่เพียงบทบัญญัติให้ อำนาจคณะควบคุมทรัพย์สินไว้เท่านั้น จึงทำให้ไม่ชัดเจนพอที่จะให้เจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์ต้องรับผิดชอบหรือถูกลงโทษอย่างใด ๆ และยังไม่ชัดเจนพอว่าจะให้ คณะควบคุมทรัพย์สินต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวหรือต้องรับผิดชอบในฐานะ

คณะควบคุมทรัพย์สิน เนื่องจากกฎหมายใช้ถ้อยคำว่า “...ให้ผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบต่อค่าเสียหาย” คำว่า “ผู้เกี่ยวข้อง” นี้มีความหมายที่มากกว่าตัวบุคคล อาจจะเป็นคณะควบคุมทรัพย์สินทั้งชุด หรือเจ้าหน้าที่อื่น ๆ หรือเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่ง ก็เป็นได้ ให้ต้องรับผิดชอบต่อค่าเสียหายนั้น และในกฎหมายยังได้มีถ้อยคำว่า “ศาลจะพิจารณาพิพากษา” ซึ่งทำให้ต้องมีการไต่สวน สอบพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของคณะควบคุมทรัพย์สินและได้มีคำพิพากษาให้คณะควบคุมทรัพย์สินต้องรับผิด ส่งผลให้การพิจารณาคดีในส่วนของคณะควบคุมทรัพย์สินมีระยะเวลาที่นาน ไม่ทันต่อสภาพการณ์ของคดีล้มละลายที่วิสาหกิจหรือเจ้าหน้าที่ผู้ซึ่งได้รับความเสียหายได้ ในขณะที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้ให้ศาลมีอำนาจในการ “สั่ง” เช่น มาตรา 151 มาตรา 152 เป็นต้น ทำให้มีความรวดเร็วต่อการให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่ได้ก่อให้เกิดขึ้นกับกองทรัพย์สินของลูกหนี้

ดังนั้น ผู้เขียนเห็นว่า สมควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 โดยให้มีการบัญญัติให้คณะควบคุมทรัพย์สินมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบต่าง ๆ ที่ชัดเจนขึ้น อย่างที่ประเทศไทยได้มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะควบคุมทรัพย์สินใน สปป.ลาว มีความชัดเจน มีความสุจริตและใช้ความระมัดระวังในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้มากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกองทรัพย์สินของลูกหนี้ และเกิดความเป็นธรรมต่อคณะควบคุมทรัพย์สิน ลูกหนี้ และเจ้าหน้าที่ทั้งหลายของลูกหนี้ด้วย

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ >>>

สรุป

ตลอดระยะเวลากว่า 25 ปี ของการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ใน สปป.ลาว กฎหมายดังกล่าวยังไม่เคยได้รับการแก้ไขปรับปรุงเลย ส่งผลให้กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อวิสาหกิจลูกหนี้และเจ้าหนี้ทั้งหลายของวิสาหกิจลูกหนี้ได้ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ของคณะควบคุมทรัพย์สิน และคณะชำระสะสาง กล่าวคือ เมื่อวิสาหกิจลูกหนี้ได้เข้าสู่กระบวนการล้มละลายตามมาตรา 16 เมื่อศาลได้มีคำสั่งให้วิสาหกิจหยุดพักการชำระหนี้แล้วแต่งตั้งคณะควบคุมทรัพย์สินขึ้นทำหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้ เพื่อรวบรวมทรัพย์สินทั้งหลายที่วิสาหกิจลูกหนี้เป็นเจ้าของหรือครอบครองอยู่ เข้าสู่กองทรัพย์สินในคดีล้มละลาย เพื่อแบ่งปันให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายของวิสาหกิจลูกหนี้ ซึ่งในระหว่างที่ศาลได้มีคำสั่งให้วิสาหกิจลูกหนี้หยุดพักการชำระหนี้ นั้น ธุรกิจของวิสาหกิจนั้นยังคงดำเนินต่อไปไม่ได้หยุดพัก และคณะควบคุมทรัพย์สินก็มีได้เข้าดำเนินการจัดการธุรกิจแทนที่วิสาหกิจลูกหนี้ คณะควบคุมทรัพย์สินทำได้เพียงดูแลตรวจตราธุรกิจของวิสาหกิจลูกหนี้เท่านั้น และเมื่อได้พิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะควบคุมทรัพย์สินตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 18 ให้คณะควบคุมทรัพย์สินมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ทำบัญชีจำนวนทรัพย์สินทั้งหมดของวิสาหกิจลูกหนี้
2. ตรวจตราและควบคุมทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้ ในกรณีจำเป็นก็มีสิทธิเสนอให้ศาลใช้มาตรการอันจำเป็นและเร่งด่วนชั่วคราวเพื่อรักษาทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้
3. ทำบัญชีรายชื่อเจ้าหนี้ และจำนวนหนี้ที่ต้องส่งให้เจ้าหนี้
4. ประกาศแจ้งเกี่ยวกับการควบคุมทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้ให้มวลชนทราบพร้อมทั้งกำหนด วัน เวลา ให้เจ้าหนี้อ้างสิทธิขอรับชำระหนี้

และมาตรา 20 ได้บัญญัติสิทธิ และหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพย์สินเกี่ยวกับการเรียกประชุมเจ้าหน้าที่

ตามมาตรา 18 และมาตรา 20 ดังกล่าว เป็นอำนาจโดยทั่วไปอย่างกว้างของคณะกรรมการทรัพย์สินเพื่อติดตามรวบรวมทรัพย์สินทั้งหลายของวิสาหกิจลูกหนี้เท่านั้น ไม่ได้มีอำนาจโดยเฉพาะเจาะจง ดังเช่นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทย เช่น ไม่มีอำนาจสอบสวนคดีอาญาเกี่ยวกับการล้มละลาย ไม่มีอำนาจทำหน้าที่ทนายความวิสาหกิจลูกหนี้ ในคดีที่วิสาหกิจลูกหนี้เป็นโจทก์หรือจำเลยในคดีที่ค้างชำระอยู่ในศาล ไม่มีอำนาจออกคำสั่งอย่างใด ๆ ที่มีใช้มีผลชั่วคราวตัดสินคดี เพื่อการติดตามรวบรวมทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้ เป็นต้น ทำให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมการทรัพย์สินของ สปป.ลาว ตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ไม่เกิดประโยชน์ต่อวิสาหกิจลูกหนี้และเจ้าหน้าที่ทั้งหลาย ประกอบกับวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการทรัพย์สินของ สปป.ลาว ก็มีอย่างจำกัด กล่าวคือ คณะกรรมการทรัพย์สินเริ่มทำหน้าที่นับแต่วันที่ศาลได้แต่งตั้งไปจนถึงวันที่ศาลได้พิพากษาให้วิสาหกิจลูกหนี้ล้มละลายเท่านั้น เมื่อศาลได้พิพากษาให้วิสาหกิจล้มละลายแล้วก็จะแต่งตั้งคณะชำระสะสางขึ้นทำหน้าที่บังคับคดีชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ต่อไป ซึ่งความไม่ต่อเนื่องของคณะกรรมการทรัพย์สินดังกล่าวนั้นก็เป็อุปสรรคสำคัญของการจัดการชำระหนี้สินให้แก่เจ้าหน้าที่ด้วย กล่าวคือ หลังจากที่ศาลได้พิพากษาให้วิสาหกิจล้มละลายแล้ว คณะกรรมการทรัพย์สินต้องส่งเอกสารทั้งหลายให้แก่คณะชำระสะสางเพื่อทำหน้าที่ต่อไป จุดนี้เองที่ทำให้คณะชำระสะสางต้องศึกษาพิจารณาจากเอกสารทั้งหลายนั้นอย่างละเอียดโดยต้องใช้เวลาพอสมควร เนื่องจากคณะชำระสะสางมิได้เข้าร่วมในการดำเนินคดีล้มละลายมาตั้งแต่ต้น ทำให้ไม่เข้าใจรายละเอียดแห่งคดีและทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้มากนัก จึงไม่สามารถชำระหนี้ให้แก่เจ้าหน้าที่ได้อย่างทันท่วงที

เมื่อได้พิจารณาอำนาจหน้าที่ของคณะชำระสะสางตามมาตรา 39 และมาตรา 40 ประกอบด้วยแล้ว จะพบว่า ยังไม่มีความชัดเจนพอที่จะใช้บังคับได้

อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมาตรา 40 ให้อำนาจคณะชำระสะสางมีสิทธิบอกเลิกสัญญาหรือเอกสารต่าง ๆ ทั้งหลายที่วิสาหกิจลูกหนี้ทำไม่ถูกต้องก่อนที่ศาลมีคำสั่งให้ควบคุมทรัพย์สินของวิสาหกิจลูกหนี้ เช่น มีอำนาจบอกเลิกสัญญาที่เกี่ยวกับ (1) การขายทรัพย์สินลดราคา (2) การค้ำประกันหนี้เก่า และ (3) การทำสัญญาหรือการโอนทรัพย์สินให้ญาติ เพื่อนฝูง หรือการเอาทรัพย์สินของวิสาหกิจให้บุคคลอื่นใช้ เป็นต้น ซึ่งการใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาหรือเอกสารดังกล่าว ย่อมกระทบไปถึงการเริ่มพิจารณาตีล้มละลายด้วย แต่กฎหมายก็มิได้บัญญัติว่าเมื่อใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาตามมาตรา 40 ของคณะชำระสะสางแล้ว ผลแห่งคดีจะเป็นเช่นไร หรือต้องพิจารณาคดีใหม่หรือไม่ก็ไม่ปรากฏชัด และในการทำหน้าที่ของคณะชำระสะสางของ สปป.ลาว ตามมาตรา 38 จะพบว่าอำนาจหน้าที่ของคณะชำระสะสางมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับอำนาจหน้าที่ของคณะควบคุมทรัพย์สินตามมาตรา 18 เช่น มีอำนาจตรวจตราทรัพย์สินและหนี้สินของวิสาหกิจผู้ล้มละลาย รวบรวมทรัพย์สินของวิสาหกิจผู้ล้มละลายถ้ามี (หลังจากศาลพิพากษาให้ล้มละลายแล้ว) เป็นต้น ส่งผลให้การชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ล่าช้าเป็นอย่างยิ่ง

ในขณะที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มีลักษณะที่ชัดเจนและครอบคลุมการดำเนินงานที่มากกว่าคณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว กล่าวคือ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทย มีอำนาจสอบสวนคดีอาญาที่เกี่ยวกับการล้มละลายได้ มีอำนาจเข้าควบคุมดูแลลูกหนี้ในศาลที่ค้างชำระอยู่เพื่อให้คดีดำเนินต่อไป และมีอำนาจออกคำสั่งอย่างใด ๆ ที่เกี่ยวกับการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ เช่น เรียกบุคคลภายนอกที่ครอบครองทรัพย์สินของลูกหนี้มาสอบสวน เป็นต้น เพื่อติดตามรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ให้ได้มากที่สุด ซึ่งในการทำหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทยนั้นก็ดำเนินการไปจนกว่าคดีจะเสร็จสิ้น หมายความว่า ทำหน้าที่นับตั้งแต่เมื่อศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ไปจนกว่าจะได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้อย่างครบถ้วน มิได้มีความขาดตอน อย่างเช่น

สปป.ลาว และในการทำหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของประเทศไทย ก็ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาท เลินเล่ออย่างร้ายแรงอันส่งผลเสียต่อเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ต้องรับผิดชอบในฐานะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เว้นแต่ในกรณีที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ด้วยเจตนาร้าย หรือด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ศาลอาจสั่งให้ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวได้ตามที่ศาลเห็นสมควร ประเด็นนี้กฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของ วิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ของ สปป.ลาว มิได้มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนนัก ทำให้ คณะควบคุมทรัพย์สินและคณะชำระสะสางของ สปป.ลาว สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเป็นเอกเทศ มิต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้หรือวิสาหกิจลูกหนี้ มีเพียง มาตรา 18 วรรคสอง ที่บัญญัติให้คณะควบคุมทรัพย์สินมีหน้าที่รับผิดชอบต่อ ศาลเท่านั้น ซึ่งมีความไม่ชัดเจนยิ่งว่าต้องรับผิดชอบต่อเกี่ยวกับอะไร ในฐานะ คดีแพ่งหรือคดีอาญา และต้องลงโทษตามกฎหมายใดกฎหมายดังกล่าวก็มีได้ ระบุไว้อย่างชัดเจน ส่งผลให้คณะควบคุมทรัพย์สินไม่ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้หรือ วิสาหกิจลูกหนี้

จากความไม่ชัดเจนทั้งหลายของคณะควบคุมทรัพย์สินตามกฎหมายว่า ด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ของ สปป.ลาว ที่ได้กล่าวมา ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ของประเทศไทย เพื่อนำมาตรการทั้งหลายที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายของประเทศไทย ไปสรุป เป็นข้อเสนอแนะให้ สปป.ลาว แกไขปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวให้คณะควบคุมทรัพย์สินมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายของ สปป.ลาว และกฎหมายของประเทศไทย สามารถเสนอแนะแนวทางแก้ไข ดังนี้

1. เห็นควรให้ สปป.ลาว ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 โดยให้มีการบัญญัติครอบคลุมถึงคำนิยามที่มาและสถานภาพทางกฎหมายของคณะควบคุมทรัพย์สิน เช่น คณะควบคุมทรัพย์สินคือใคร มีที่มาและสถานภาพทางกฎหมายอย่างไร เพื่อให้คณะควบคุมทรัพย์สินมีที่มาและสถานภาพทางกฎหมายที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งกฎหมายล้มละลายในการรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลายเพื่อชำระให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ เถกเช่นประเทศไทยที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ได้มีการบัญญัติคำนิยามที่มาและสถานภาพทางกฎหมายของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไว้โดยเฉพาะ และชัดเจน ซึ่งมีความสะดวกและง่ายต่อการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

2. เห็นสมควรให้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 โดยให้มีการบัญญัติกฎหมายเปิดกว้างให้คณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว มีอำนาจหน้าที่มากกว่าที่มีอยู่ในมาตรา 18 และมาตรา 20 เช่น ให้มีอำนาจว่ากล่าวคดีอื่น ๆ ต่อไปของลูกหนี้ผู้เข้าสู่กระบวนการล้มละลาย ให้มีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญา ให้มีอำนาจรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น ให้มีอำนาจในการเข้าว่าความคดีแทนลูกหนี้ เป็นต้น ดังเช่นที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 ของประเทศไทยได้บัญญัติให้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวแก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ เช่นนี้แล้ว ย่อมทำให้คณะควบคุมทรัพย์สินของ สปป.ลาว สามารถติดตามรวบรวมทรัพย์สินหนี้สินทั้งหลายของลูกหนี้ได้ดียิ่งขึ้น

3. สมควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 โดยให้มีการบัญญัติที่ชัดเจน เช่น ให้มีการกำหนดว่าศาลต้องเป็นผู้ติดตามและดูแลสอดส่องเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะควบคุมทรัพย์สินด้วย ในกรณีคณะควบคุมทรัพย์สินจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ด้วยเจตนาร้าย หรือด้วยความประมาทเลินเล่อร้ายแรงก็ควรให้มีการกำหนดโทษที่ชัดเจนไว้ในกฎหมายว่าด้วยการล้มละลายของวิสาหกิจ ค.ศ. 1994 ของ สปป.ลาว อย่างที่ประเทศไทยได้มีบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483 อันจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะควบคุมทรัพย์สินใน สปป.ลาว มีความชัดเจน มีความสุจริตและใช้ความระมัดระวังในการจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้มากยิ่งขึ้น ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกองทรัพย์สินของลูกหนี้ และเกิดความเป็นธรรมต่อคณะควบคุมทรัพย์สิน และเจ้าหนี้ทั้งหลายของลูกหนี้ด้วย

รายการอ้างอิง

- ขจร หะวานนท์. (2543). *กฎหมายล้มละลาย Bankruptcy Law* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชลอ ว่องวัฒนาภิกุล. (ม.ป.ป.). *คำอธิบายเรียงมาตรา กฎหมายล้มละลาย Bankruptcy Law*. เชียงราย: ม.ป.พ.
- ประดิษฐ์ เอกมณี. (2555). *กฎหมายล้มละลาย (บรรยายครั้งที่ 3 วันอังคารที่ 13 ธันวาคม 2554). ใน รวมคำบรรยาย เล่มที่ 2, ภาคสอง สมัยที่ 64 ปีการศึกษา 2554*. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช 2483. (2484). *ราชกิจจานุเบกษา*. 57, 958.
-